

RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Registratienr : RIB/0736-
Inlichtingen: Geurts, Marcel
Team: Fysiek Domein
Portefeuillehouder: Snijckers
Onderwerp: Motie
Vergunningaanvragen
5 juli 2018
Datum: 18-02-2019
Verzenddatum: 15. 03. 2019
Bijlage:

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

Door de raadsfractie van het CDA Maasgouw is een motie ingediend met betrekking tot het onderwerp 'Vergunningaanvragen'. In de motie wordt het college verzocht om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om extra capaciteit aan te trekken bij de MER-OD ten behoeve van het vervullen van een adviserende rol bij vergunningaanvragen waardoor het percentage onvolledige of onjuiste aanvragen aanzienlijk wordt gereduceerd.

De motie is door het college besproken met het management van de MER-OD. De inhoud van de motie sluit aan bij de al bestaande wensen van het college en de MER-OD zelf om extra stappen te zetten in het faciliteren van de klant (burgers en bedrijven). Voordat we ingaan op de concrete plannen om dit voornemen uit te voeren, is het wel goed om stil te staan bij het reeds bereikte huidige niveau van dienstverlening van gemeente/MER-OD en de grenzen die daaraan kleven vanuit de rol die de gemeente heeft in dit specifieke vakgebied.

De gemeentelijke overheid heeft tot taak om dienstverlenend te zijn aan haar burgers. In het geval van het omgevingsrecht (uitvoering taken vergunningverlening, toezicht en handhaving) is die dienstverlening vooral en in eerste instantie gericht op het 'op weg helpen' van burgers en bedrijven met hun vragen over bouwen, ondernemen en organiseren. Dat 'op weg helpen' bestaat uit het uitleg geven over de van toepassing zijnde regels, het te volgen proces, de benodigde stukken en, bij een eventueel 'no go', het wijzen op mogelijke alternatieven ("als u 1,5 meter lager bouwt, dan...."). Het inhoudelijk adviseren om te komen tot een (ontvankelijke) aanvraag, melding of verzoek is geen taak voor de gemeente of MER-OD. Deze taak is niet bij ons belegd, maar hoort thuis bij de aanvrager en zijn adviseurs. De gemeente (MER-OD) kan niet op de stoel van de aanvrager gaan zitten. De gemeente (MER-OD) toetst, maar adviseert niet inhoudelijk richting burger of bedrijf over een (concept-)aanvraag.

Dat heeft op de eerste plaats te maken met de rol van de overheid binnen dit taakveld. Die moet objectief zijn. De gemeente toetst aan regelgeving en dient het algemeen belang, in dit voorbeeld het belang dat een bouwwerk moet voldoen aan regels zodat er geen gevaar, schade of hinder voor de omgeving ontstaat. De gemeente toetst daarbij dus ook nadrukkelijk het belang van de omgeving, de buren bijvoorbeeld. Inhoudelijke advisering door de gemeente of MER-OD over een aanvraag leidt tot een onwenselijke belangenverstrengeling met de aanvrager/initiatiefnemer; daarmee verliest ze haar neutrale positie ten opzichte van mogelijke andere belanghebbende burgers in een dossier ('2 petten'). Bovendien zijn vaak meerdere oplossingsrichtingen mogelijk in het kader van bijvoorbeeld constructie, brandpreventie of inpassing op bouwblok; die keuzes zijn aan de aanvrager in overleg met zijn architect en adviseurs. Adviezen kunnen leiden tot verkeerde verwachtingen bij aanvragers, namelijk dat de aanvraag volledig akkoord is. Worden in een later stadium alsnog opmerkingen gemaakt of aanvullingen gevraagd (omdat de aanvrager bijvoorbeeld alsnog iets wijzigt in zijn plan), leidt dit vaak tot onnodig 'gedoe' tussen klant en gemeente.

Een tweede argument voor deze terughoudende adviesrol van de gemeente/MER-OD is dat er de laatste jaren bij organisaties binnen het omgevingsrecht - en zeker ook bij de MER-OD - sprake is van professionalisering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De regelgeving is complex en de technische en juridische risico's zijn - in nogal wat situaties - niet te onderschatten. Dat vergt

specialistische kennis en adequate uitvoering van taken. De MER-OD is gebouwd op dat fundament van die nieuwe professionalisering (de zogenaamde kwaliteitscriteria, 'Atsma' in de volksmond) en daar past een deskundige, maar vooral een objectieve houding bij naar onze klanten.

Echt inhoudelijk adviseren is dan ook een brug te ver. Maar tussen een uitsluitend 'toetsende' overheid en een inhoudelijk adviserende overheid zit nog veel ruimte. Het benutten van die ruimte is onze uitdaging voor de komende jaren. Die ruimte gaan we - gemeente en MER-OD - opzoeken. Daartoe wordt extra capaciteit vrijgemaakt. De MER-OD gaat op zoek naar instrumenten om de afstand tussen klant en gemeente/MER-OD kleiner te maken. Het meest voor de hand liggende instrument is natuurlijk het intensiveren van de mogelijkheden om vooroverleg te hebben over de aanvraag. Dit vooroverleg wordt nu vaak (op verzoek van de klant zelf) schriftelijk of telefonisch afgedaan, maar krijgt wellicht meer waarde als dat in een persoonlijk gesprek plaatsvindt; met adequate uitleg over de geldende regels, het proces en aan te reiken suggesties over hoe de aanvraag het snelst in behandeling genomen kan worden. Wat we zien (en u ook reeds concludeerde in uw motie) is namelijk dat een hoog percentage (60-70%) van alle aanvragen dat bij de OD binnenkomt, niet voldoet aan de indieningsvereisten die daarvoor gelden. De OD probeert hierin door middel van duidelijke brieven en telefonische uitleg verbetering te krijgen, maar dat kan allemaal nog stukken beter. Het organiseren van een werksessie met adviseurs en architecten die in het Maasgouwse actief zijn, behoort ook tot de aanpak om de kwaliteit van vergunningaanvragen naar een hoger peil te brengen. Een dergelijke sessie heeft ook al in Echt-Susteren en Roerdalen plaatsgevonden.

Andere instrumenten om meer een brug te slaan naar de klant en hem/haar mee te nemen in de complexiteit van het omgevingsrecht en de daarmee gepaard gaande procedures is het organiseren van inloophmomenten (vragenuur) of specifieke thematische informatieavonden te houden om een bepaalde doelgroep (verenigingen, organisatoren van evenementen, horeca-ondernemers, etc.) mee te nemen in een specifiek onderwerp.

Het zijn bovenstaande initiatieven die de MER-OD wil gaan onderzoeken. Hier zullen tevens de financiële gevolgen van worden aangegeven. Waar die zoektocht exact eindigt, is lastig aan te geven. Van belang is dat het voornemen nadrukkelijk aanwezig is om de afstand tussen burger/bedrijf en gemeente/MER-OD te verkleinen. Dat kan op allerlei manieren. Bovengenoemde instrumenten lijken op het eerste gezicht de meest voor de hand liggende, maar andere ideeën worden niet uitgesloten. Het college zal de vinger aan de pols houden en periodiek overleg voeren met de MER-OD over de resultaten van deze aanpak. Het college vindt ook dat u als gemeenteraad bijvoorbeeld in de raadswerkgroep Wonen ideeën kunt aandragen.

Tenslotte kunnen we melden dat binnen deze raadswerkgroep het initiatief genomen is om in iedere bijeenkomst aandacht te besteden aan actuele onderwerpen die spelen bij de verschillende raads- en commissieleden. Hierbij ligt vaak een link met de vergunningprocedures. In de laatste bijeenkomst op 22 januari jl. van deze werkgroep is het gesprek hierover als positief ervaren.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris,

De burgemeester,

W.R.J.H. Ploeg

S.H.M. Strous